

Powtórzenie – Symulacja upadłości i restrukturyzacji

I. PODSTAWY OGŁOSZENIA UPADŁOŚCI

Niewypłacalność – to jedyna podstawa ogłoszenia upadłości. Dwa znaczenia:

1. Utrata zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych – dotyczy wszystkich dłużników. Domniemanie: opóźnienie w płatności powyżej 3 miesięcy.

2. Nadwyżka zobowiązań nad majątkiem – tylko osoby prawne i jednostki organizacyjne. Zobowiązania przekraczają majątek przez ponad 24 miesiące. Nie stosuje się do spółek osobowych, w których przynajmniej jeden wspólnik odpowiada całym majątkiem.

Kiedy sąd oddali wniosek mimo niewypłacalności:

- majątek dłużnika nie wystarczy nawet na pokrycie kosztów postępowania,
- majątek jest tak obciążony hipoteką/zastawem, że nie wystarczy na koszty postępowania.

Wniosek o upadłość:

Kto może złożyć: dłużnik, wierzyciel osobisty, wspólnik spółki osobowej odpowiadający bez ograniczenia, likwidator.

Kto ma obowiązek złożyć: dłużnik (w ciągu **30 dni** od zaistnienia niewypłacalności); w spółkach kapitałowych – każdy członek zarządu; w spółkach osobowych – każdy wspólnik.

Odpowiedzialność za niezłożenie wniosku w terminie: odszkodowanie za szkodę (= wysokość niezaspokojonej wierzytelności), chyba że brak winy. Można się uwolnić, jeśli w terminie otwarto postępowanie restrukturyzacyjne. Wyłączenie: gdy trwa egzekucja przez zarząd przymusowy.

Wnioski składa się przez **KRZ** (Krajowy Rejestr Zadłużonych).

II. SKUTKI OGŁOSZENIA UPADŁOŚCI

1. Wpływ na upadłego jako podmiot

- Obowiązek wskazania i wydania całego majątku syndykowi oraz złożenia dokumentów.
- Obowiązek udzielania wyjaśnień sędziemu-komisarzowi i syndykowi.
- Możliwość orzeczenia **zakazu opuszczania kraju** (upadły i członkowie zarządu).
- Zmiana firmy – obligatoryjny dopisek „**w upadłości**”.

2. Wpływ na majątek – Masa Upadłości (MU)

- Cały majątek upadłego staje się **masą upadłości** (zarówno sprzed, jak i nabyty po dacie upadłości).
- Upadły **traci prawo zarządu** MU – czynności dotyczące masy są **nieważne**.
- Spełnienie świadczenia do rąk upadłego (po obwieszczeniu) nie zwalnia z obowiązku zapłaty do masy.
- **Zakaz ustanawiania hipotek i zastawów** na składnikach masy po ogłoszeniu upadłości.

Wyłączenia z masy upadłości: mienie wyłączone spod egzekucji wg KPC (np. stypendia, świadczenia z pomocy społecznej), wynagrodzenie za pracę w części niepodlegającej zajęciu.

Skład MU ustala się przez **spis inwentarza** w KRZ wraz z oszacowaniem majątku.

3. Wpływ na zobowiązania i umowy

- Wszystkie zobowiązania pieniężne stają się **natychmiast wymagalne** z dniem upadłości.
- Zobowiązania niepieniężne zamieniają się na **pieniężne** i też stają się wymagalne.
- Odsetki naliczane są tylko **do dnia ogłoszenia upadłości** (wyjątek: wierzytelności zabezpieczone rzeczowo).
- Zapisy umowne przewidujące rozwiązanie/zmianę umowy z powodu złożenia wniosku o upadłość są **nieważne**.
- Zapisy utrudniające cel postępowania upadłościowego są **bezskuteczne wobec masy**.

Umowy wzajemne: syndyk może je wykonać (za zgodą sędziego-komisarza) lub od nich odstąpić ze skutkiem na dzień upadłości. Druga strona ma prawo pisemnie wezwać syndyka do zajęcia stanowiska – syndyk ma **3 miesiące** na odpowiedź (brak = odstąpienie).

Umowa pożyczki – wygasa, jeśli przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Najem/dzierżawa – wiąże strony, jeśli nieruchomości przed upadłością wydano najemcy.

4. Wpływ na małżeństwo

- Z dniem upadłości powstaje **rozdzielność majątkowa** między małżonkami.
- Majątek wspólny wchodzi do masy upadłości, podział jest niedopuszczalny.
- Małżonek może zgłosić wierzytelność z tytułu udziału w majątku wspólnym przez KRZ.
- Rozdzielność ustanowiona umową jest skuteczna wobec masy tylko, jeśli zawarto ją **co najmniej 2 lata przed wnioskiem** o upadłość.

5. Wpływ na postępowania sądowe i egzekucyjne

- Postępowania sądowe/administracyjne dotyczące masy mogą być wszczęte/prowadzone **wyłącznie przez syndyka lub przeciwko syndykowi**.
- Postępowania wszczęte przed upadłością mogą być podjęte przeciwko syndykowi tylko, jeśli wierzytelność nie zostanie wpisana na listę wierzytelności.
- Postępowania egzekucyjne wszczęte **przed** upadłością: zawieszenie z mocy prawa → umorzenie po uprawomocnieniu postanowienia.
- Po ogłoszeniu upadłości wszczynanie egzekucji do masy jest **niedopuszczalne**.

III. BEZSKUTECZNOŚĆ I ZASKARŻALNOŚĆ CZYNNOŚCI UPADŁEGO

Co oznacza bezskuteczność? Składniki majątkowe wynikające z bezskutecznej czynności podlegają zwrotowi do masy upadłości. Jeśli zwrot w naturze jest niemożliwy – przekazuje się równowartość pieniężną. Można się zwolnić z tego obowiązku płacąc różnicę między wartością rynkową świadczenia z dnia zawarcia umowy a wartością świadczenia otrzymanego (wymaga zgody sędziego-komisarza).

Jak stwierdza się bezskuteczność?

- Syndyk wzywa do przekazania składników do masy; jeśli bezskutecznie – wytacza powództwo (bez opłat sądowych, do sądu upadłościowego).
- Sędzia-komisarz wydaje postanowienie z urzędu lub na wniosek syndyka.
- Termin na wytoczenie powództwa: **2 lata** od ogłoszenia upadłości.

Szczegółowe przypadki bezskuteczności:

(1) Czynności nieodpłatne lub rażąco nieekwiwalentne – 1 rok przed wnioskiem

Bezskuteczne z mocy prawa są czynności, którymi upadły rozporządził majątkiem nieodpłatnie lub za świadczenie rażąco niższe. Dotyczy też czynności procesowych: ugoda sądowa, uznanie powództwa, zrzeczenie się roszczenia.

(2) Zabezpieczenie lub zapłata długu niewymagalnego – 6 miesięcy przed wnioskiem

Bezskuteczne z mocy prawa. Beneficjent może się bronić, jeśli udowodni, że w chwili dokonania czynności nie wiedział o podstawach do ogłoszenia upadłości.

(3) Czynności z podmiotami powiązanymi – 6 miesięcy przed wnioskiem

Odpłatna czynność z małżonkiem, krewnymi, powinowatymi (do 2. stopnia w linii bocznej), osobami z wspólnego gospodarstwa domowego, spółkami, w których upadły lub jego bliscy są członkami zarządu / wspólnikami / akcjonariuszami, spółkami dominującymi/zależnymi.

Sędzia-komisarz może uznać ją za bezskuteczną z urzędu lub na wniosek syndyka. Obrona: wykazanie, że nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli.

(4) Przelew wierzytelności przyszłej – zawarta bez daty pewnej, nie wcześniej niż 6 miesięcy przed wnioskiem Bezskuteczny, jeśli wierzytelność ta powstanie po ogłoszeniu upadłości. Wyjątek: umowa zawarta z datą pewną co najmniej 6 miesięcy przed wnioskiem.

(5) Zawyżone wynagrodzenie zarządzających – 6 miesięcy przed wnioskiem

Wynagrodzenie za pracę, zarządzanie lub nadzór nad przedsiębiorstwem, które jest rażąco wyższe od przeciętnego i nieuzasadnione nakładem pracy, może być uznane za bezskuteczne w całości lub części przez sędziego-komisarza (z urzędu lub na wniosek syndyka). Dotyczy też odpraw i świadczeń z tytułu rozwiązania umowy.

(6) Zastaw/hipoteka – 1 rok przed wnioskiem Obciążenie majątku upadłego (hipoteka, zastaw, zastaw rejestrowy) może być uznane za bezskuteczne, jeśli upadły nie był dłużnikiem osobistym i nie otrzymał żadnego świadczenia w zamian, albo świadczenie było rażąco niskie. Automatycznie bezskuteczne, gdy zabezpieczają długi osób powiązanych (chyba że brak pokrzywdzenia wierzycieli).

(7) Rażąco wygórowane kary umowne Sędzia-komisarz na wniosek syndyka może uznać karę umowną za bezskuteczną, jeśli zobowiązanie było w znacznej części wykonane lub kara jest rażąco wygórowana.

IV. LIKWIDACJA MASY UPADŁOŚCI

Czynności poprzedzające likwidację – syndyk:

- Niezwłocznie po ogłoszeniu upadłości sporządza spis inwentarza, oszacowuje masę i sporządza plan likwidacyjny.
- Przekazuje spis i plan sędziemu-komisarzowi w ciągu **30 dni** od ogłoszenia upadłości.
- Teoretyczny termin zakończenia likwidacji: **6 miesięcy**.

Sposoby likwidacji:

- Sprzedaż z wolnej ręki (wymaga zgody rady wierzycieli, a jeśli jej nie ma – sędziego-komisarza).
- Przetarg lub aukcja.
- Ściągnięcie wierzytelności od dłużników upadłego.
- Wykonanie lub zbycie innych praw majątkowych.

Kolejność zbywania: Najpierw próbuje się sprzedać całe przedsiębiorstwo (lub jego zorganizowaną część), a dopiero gdy to niemożliwe – poszczególne składniki majątku.

Wierzytelności upadłego: Wybór między zbyciem a ściągnięciem – preferuje się to, co zapewnia większe zaspokojenie wierzycieli przy uwzględnieniu kosztów i ryzyka.

Prawa majątkowe (udziały, akcje, patenty, znaki towarowe, prawa autorskie itp.) – likwidacja przez wykonanie albo zbycie, zależnie od efektywności.

Sprzedaż nieruchomości – kluczowe zasady:

Sprzedaż ma skutki **sprzedaży egzekucyjnej** – nabywca nabywa nieruchomość **bez żadnych obciążeń** (nabycie pierwotne) i nie odpowiada za zobowiązania podatkowe upadłego.

Z chwilą sprzedaży **wygasają** wszystkie hipoteki, prawa i roszczenia osobiste ujawnione w KW lub zgłoszone syndykowi. Wierzyciele, których prawa wygasły, zaspokajają się z ceny uzyskanej ze sprzedaży.

Wyjątki – prawa, które pozostają w mocy:

- służebność drogi koniecznej,
- służebność przesyłu,
- służebność z tytułu przekroczenia granicy przy budowie,
- użytkowanie i dożywocie – jeśli mają pierwszeństwo przed hipotekami lub nieruchomość nie jest hipotekami obciążona.

Sprzedaż ruchomości – analogicznie do nieruchomości, skutki sprzedaży egzekucyjnej (nabycie pierwotne, brak odpowiedzialności za długi podatkowe). Sprzedaż z wolnej ręki wymaga zgody rady wierzycieli (lub sędziego-komisarza), ale **nie wymaga zgody**, jeśli łączna wartość ruchomości wg spisu inwentarza nie przekracza 50 000 zł.

Sprzedaż przedsiębiorstwa / ZCP – kluczowe zasady:

- Przedsiębiorstwo to zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych (nieruchomości, ruchomości, wierzytelności, koncesje, licencje, patenty, znaki towarowe, prawa autorskie, tajemnice przedsiębiorstwa, księgi itd.).
- Należy je sprzedać **jako całość**; dopiero gdy niemożliwe – jako ZCP; gdy i to niemożliwe – poszczególne składniki.
- Na nabywcę przechodzą z mocy prawa **koncesje, zezwolenia, licencje i ulgi** (chyba że przepis szczególny stanowi inaczej).
- Nabywca **wstępuje z mocy prawa** w miejsce upadłego/syndyka we wszystkich postępowaniach dotyczących przedsiębiorstwa (bez zgody strony przeciwnej).
- Obciążenia wygasają na zasadach jak przy sprzedaży nieruchomości.
- Stosuje się przepisy KP o przejściu zakładu pracy na nowego pracodawcę.

Procedura przetargu/aukcji:

- Warunki zatwierdza sędzia-komisarz.
- Obwieszczenie co najmniej **2 tygodnie** przed przetargiem (dla spółki publicznej – 6 tygodni).
- Przetarg prowadzi syndyk pod nadzorem SK; wybór oferenta zatwierdza SK.
- Syndyk zawiera umowę sprzedaży w terminie wyznaczonym przez SK, **nie dłuższym niż 4 miesiące** od zatwierdzenia wyboru oferenta.
- Jeśli umowa nie dojdzie do skutku z winy oferenta – nowy przetarg, oferent winny nie może uczestniczyć.

V. ZGŁOSZENIE I USTALENIE WIERZYTELNOŚCI – LISTA WIERZYTELNOŚCI

Kto zgłasza:

- Co do zasady wierzyciel – na wniosek, przez **KRZ**, syndykowi.
- Z urzędu: należności ze stosunku pracy oraz wierzytelności zabezpieczone hipoteką/zastawem (jeśli wierzyciel ich sam nie zgłosi).

Termin zgłoszenia: 30 dni od obwieszczenia w KRZ postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zgłoszenie w terminie jest bezpłatne; po terminie – opłata równoważności **15% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** w sektorze przedsiębiorstw (III kwartał roku poprzedniego).

Zgłoszenie wierzytelności przerywa bieg przedawnienia. Po zakończeniu lub umorzeniu postępowania bieg przedawnienia zaczyna biec na nowo od następnego dnia.

Treść zgłoszenia: dane wierzyciela, określenie wierzytelności i należności ubocznych, dowody jej istnienia, kategoria, zabezpieczenia, stan sprawy sądowej, numer rachunku bankowego.

Weryfikacja przez syndyka – dwa etapy:

Etap I – formalny: braki formalne → zwrot zgłoszenia → wierzyciel może wnieść skargę do sędziego-komisarza.

Etap II – merytoryczny:

- Wierzytelność potwierdzona w księgach/dokumentach → syndyk wzywa upadłego do oświadczenia o uznaniu.
- Wierzytelność niepotwierdzona → syndyk wzywa wierzyciela do złożenia dokumentów w ciągu **7 dni** (termin nieprzywracalny) pod rygorem odmowy uznania.

Lista wierzytelności:

- Syndyk sporządza listę **w ciągu 2 miesięcy** od upływu terminu na zgłaszanie wierzytelności.
- Zawiera: dane wierzyciela, uznaną sumę, kategorię zaspokojenia, informację o zabezpieczeniach, ewentualne uzasadnienie odmowy uznania.
- Wierzytelności za okresy rozliczeniowe przypadające na przełomie daty upadłości są **proporcjonalnie dzielone** na część sprzed i po ogłoszeniu upadłości.
- Wierzytelności niepieniężne wpisuje się w kwocie pieniężnej wg wartości z dnia ogłoszenia upadłości.
- Odsetki umieszcza się tylko do dnia poprzedzającego ogłoszenie upadłości.

Sprzeciw od listy wierzytelności:

- Termin: **2 tygodnie** od obwieszczenia w KRZ o złożeniu listy.
- Uprawnieni: wierzyciel uznany (sprzeciw co do uznania), wierzyciel nieuznany (sprzeciw co do odmowy uznania), upadły (jeśli lista niezgodna z jego wnioskami).
- Opłata: **1/5 opłaty stosunkowej**.
- Sprzeciw oparty wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach ze zgłoszenia wierzytelności (prekluzja); wyjątek – gdy wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe lub potrzeba wynikła później.
- Jeśli wierzytelność stwierdzona prawomocnym wyrokiem – sprzeciw tylko na zdarzenia powstałe **po zamknięciu rozprawy**.
- SK rozpoznaje sprzeciw na posiedzeniu niejawnym w terminie **2 miesięcy**.

Zatwierdzenie listy wierzytelności: Sędzia-komisarz zatwierdza listę po uprawomocnieniu się postanowień w sprawach sprzeciwów. Jeśli nie wniesiono sprzeciwu – po upływie terminu na jego wniesienie. Możliwe jest częściowe zatwierdzenie listy w zakresie nieobjętym sprzeciwami. SK może też z urzędu zmienić listę, jeśli stwierdzi, że umieszczono na niej wierzytelności nieistniejące lub pominięto te, które powinny być wpisane z urzędu.

Zażalenie na postanowienie w sprawie sprzeciwu przysługuje upadłemu, syndykowi oraz każdemu z wierzycieli. Uchylenie postanowienia i przekazanie do ponownego rozpoznania jest możliwe tylko gdy trzeba przeprowadzić całe postępowanie dowodowe od nowa albo gdy doszło do nieważności postępowania.

Wierzytelności nieuznane można dochodzić we właściwym trybie, ale dopiero po zakończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego.

VI. PODZIAŁ FUNDUSZY MASY UPADŁOŚCI

Fundusze masy upadłości (FMU) obejmują: sumy uzyskane z likwidacji masy upadłości, dochody z prowadzenia lub wydzierżawienia przedsiębiorstwa upadłego oraz odsetki od tych sum zdeponowanych w banku.

Wierzytelności zabezpieczone rzeczowo (hipoteka, zastaw, zastaw rejestrowy itp.) – sumy uzyskane z likwidacji obciążonego przedmiotu przeznacza się w pierwszej kolejności na zaspokojenie tych wierzycieli. Nadwyżka wchodzi do FMU. W planie podziału FMU wierzytelności zabezpieczone ujmuje się jedynie w kwocie, w jakiej nie zostały zaspokojone z przedmiotu zabezpieczenia.

Kiedy się dokonuje podziału: jednorazowo albo kilkakrotnie w miarę likwidacji, po zatwierdzeniu listy wierzytelności. Podział ostateczny – po całkowitej likwidacji masy. Jeśli są wierzytelności zabezpieczone rzeczowo – po uprzednim podziale sumy ze sprzedaży obciążonego przedmiotu.

KOLEJNOŚĆ ZASPOKAJANIA WIERZYCIELI

Przed kategoriami zaspokaja się w pierwszej kolejności **koszty postępowania**, a następnie inne zobowiązania masy upadłości i alimenty. Kategorie zaspokaja się dopiero po pokryciu tych należności.

Zasada ogólna: każda kolejna kategoria jest zaspokajana dopiero po pełnym zaspokojeniu poprzedniej. Jeśli środki nie wystarczają na pełne zaspokojenie wszystkich wierzycieli tej samej kategorii – zaspokaja się ich **stosunkowo** (proporcjonalnie).

Kategorie zaspokojenia:

Kategoria I:

- Należności ze stosunku pracy (wyjątek: wynagrodzenie zarządu, RN i innych osób zarządzających).
- Należności rolników z tytułu dostaw z własnego gospodarstwa.
- Alimenty i renty odszkodowawcze (choroba, niezdolność do pracy, kalectwo, śmierć, dożywocie).
- Składki na ubezpieczenia społeczne za ostatnie **3 lata** przed upadłością.
- Należności z postępowania restrukturyzacyjnego (czynności zarządcy lub dłużnika dokonanych za zgodą nadzorcy).
- Finansowanie udzielone w ramach zatwierdzonego układu restrukturyzacyjnego (jeśli upadłość ogłoszono w ciągu 3 miesięcy od jego uchylecia).

Kategoria II:

- Podatki i inne daniny publiczne.
- Pozostałe składki na ubezpieczenia społeczne.
- Wszystkie inne należności niepasujące do pozostałych kategorii.

Kategoria III:

- Odsetki od należności z kategorii wyższych.
- Sądowe i administracyjne kary grzywny.
- Należności z tytułu darowizn i zapisów.

Kategoria IV:

- Należności wspólników/akcjonariuszy z tytułu pożyczek lub czynności o podobnych skutkach (np. dostawa z odroczonym terminem płatności) udzielonych spółce kapitałowej w ciągu **5 lat** przed upadłością.

Wyłączenia z kategorii IV (traktowane normalnie, nie są spychane na koniec):

- Pożyczki udzielone w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego lub w ramach wykonania układu.
- Pożyczki od wspólników/akcjonariuszy posiadających **mniej niż 10% głosów**, chyba że są jednocześnie członkami organów spółki lub faktycznie prowadzą jej sprawy.
- Należności wspólnika, który stał się nim przez konwersję wierzytelności na udziały/akcje w ramach układu.

IX. UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA (UK)

Zakres podmiotowy – kto może ogłosić UK:

- Osoby fizyczne **nieprowadzące działalności gospodarczej** (niebędące przedsiębiorcami w rozumieniu KC).
- Osoby fizyczne, które **były przedsiębiorcami**, ale od wykreślenia z CEIDG **nie upłynął 1 rok**.
- Osoby, które **faktycznie prowadziły działalność** bez rejestracji, jeśli od jej zaprzestania **nie upłynął 1 rok**.
- Komandytariusze spółki komandytowej.

Sąd może zdecydować o prowadzeniu postępowania na zasadach ogólnych (jak przy „zwykłej” upadłości), jeśli uzasadnia to znaczny rozmiar majątku, duża liczba wierzycieli lub szczególnie skomplikowanie sprawy.

Kluczowe różnice UK vs. zwykłe postępowanie upadłościowe:

- Sprawę rozpoznaje **jeden sędzia** (nie skład).
 - Opłata od wniosku: **30 zł** (przy zwykłej upadłości – 1000 zł).
 - Jeśli majątek nie wystarcza na koszty – koszty pokrywa tymczasowo **Skarb Państwa** (nie dotyczy postępowania wszczętego wyłącznie na wniosek wierzyciela, jeśli dłużnik nie sprzeciwia się umorzeniu).
-

Wniosek o ogłoszenie UK – treść:

Wniosek dłużnika zawiera m.in.: dane osobowe i PESEL, wskazanie majątku i wierzycieli, spis wierzytelności spornych, listę zabezpieczeń, informacje o przychodach i kosztach utrzymania z **ostatnich 6 miesięcy**, informacje o czynnościach dotyczących nieruchomości/udziałów/akcji z **ostatnich 12 miesięcy**, informacje o czynnościach dot. ruchomości/wierzytelności/praw o wartości ponad **10 000 zł** z ostatnich 12 miesięcy, oświadczenie o prawdziwości danych.

Wniosek wierzyciela – uproszczony: tylko dane identyfikacyjne dłużnika i uprawdopodobnienie okoliczności uzasadniających wniosek.

Po ogłoszeniu UK:

Syndyk zasięga informacji z urzędu skarbowego (5 lat wstecz) i KRS (10 lat wstecz – czy upadły był współnikiem lub członkiem organów spółek handlowych). O rozbieżnościach z wnioskiem informuje sędziego-komisarza.

Likwidacji masy dokonuje syndyk samodzielnie. O wyborze sposobu likwidacji nieruchomości oraz składników o wartości przekraczającej **5-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** zawiadamia wierzycieli i sąd, wskazując sposób likwidacji i minimalną cenę. Syndyk może pisemnie upoważnić upadłego do sprzedaży ruchomości z masy.

Plan spłaty wierzycieli (PSW):

Kto i kiedy: syndyk składa projekt PSW do sądu po upływie terminu zgłaszania wierzytelności i po likwidacji majątku.

Sąd odmawia ustalenia PSW, jeśli:

- upadły **celowo** doprowadził do niewypłacalności (trwonienie majątku, celowe nieregulowanie zobowiązań),
- w ciągu **10 lat** przed wnioskiem prowadzono wobec niego postępowanie upadłościowe z umorzeniem zobowiązań. Wyjątki: względy słuszności lub humanitarne.

Umorzenie bez PSW (od razu):

- jeśli sytuacja osobista upadłego **w oczywisty sposób** wskazuje na **trwałą niezdolność** do jakichkolwiek spłat.

Warunkowe umorzenie bez PSW:

- jeśli niezdolność do spłat **nie ma charakteru trwałego** – umorzenie warunkowe na **5 lat** (jeśli w tym czasie nikt nie złoży wniosku o ustalenie PSW, umorzenie staje się definitywne).

SYTUACJA	TERMIN
Zasada ogólna	Do 36 miesięcy
Umyślne / rażące niedbalstwo przy doprowadzeniu do upadłości	36–84 miesiące
Spłata min. 50% zobowiązań w toku PSW	max 2 lata
Spłata min. 70% zobowiązań w toku PSW	Max 1 rok

Wykonywanie PSW:

- Upadły **nie może dokonywać czynności** pogarszających zdolność wykonania PSW (wyjątek: zgoda sądu).
- Obowiązek składania **corocznych sprawozdań** do końca kwietnia (przychody, spłaty, nabyte składniki majątkowe powyżej przeciętnego wynagrodzenia + kopia zeznania podatkowego).
- Niewykonanie PSW → sąd **uchyla plan** → zobowiązania **nie podlegają umorzeniu**.

Po wykonaniu PSW – „nowy start”:

Sąd stwierdza wykonanie PSW i **umarza zobowiązania** powstałe przed ogłoszeniem upadłości, które nie zostały wykonane w PSW.

Nie podlegają umorzeniu:

- alimenty,
- renty odszkodowawcze (choroba, niezdolność do pracy, kalectwo, śmierć),
- grzywny sądowe i administracyjne,
- obowiązek naprawienia szkody i zadośćuczynienia za krzywdę,
- nawiazki i świadczenia pieniężne jako środek karny,
- zobowiązania z przestępstw/wykroczeń stwierdzone prawomocnym wyrokiem,
- zobowiązania **umyślnie nieujawnione** przez upadłego, jeśli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.